

Løypemeldingen 2022

Trondheimsregionen

Desember 2022

01

Sammendrag og
bakgrunn

02

Styring og ledelse
av bærekraftsarbeid

03

Påvirkning og
regulering

04

Bærekrafts-
rapportering

05

Klimafotavtrykk og
klimarisiko

06

Relevante kilder
til mer informasjon

01 Sammendrag og bakgrunn

Hvorfor og hvordan utarbeides Løypemeldingen?

I denne rapporten, *Løypemeldingen 2022 - Trondheimsregionen*, presenteres funn fra en spørreundersøkelse til medlemmer av Næringsforeningen i Trondheimsregionen. Undersøkelsen ble besvart i november 2022 og gjennomføres for andre gang i vår region.

Løypemeldingen utgjør en serie av regionale bærekraftsundersøkelser som utarbeides av PwC i samarbeid med lokale næringsforeninger ulike steder i Norge.

Formålet med utarbeidelsen av *Løypemeldingen* er å øke innsikten i bærekraftsarbeidet til en større bredde av virksomheter på tvers av Norge - både hva som er status i bærekraftsarbeidet, og hva virksomhetene ser av muligheter og utfordringer i dette arbeidet.

Undersøkelsen gjennomføres årlig. Vi håper rapporten vil bidra til ny innsikt og gode diskusjoner rundt omstillingen til et mer bærekraftig næringsliv i vår region.

Sammendrag - Løypemeldingen i Midt-Norge

Bærekraft er strategisk integrert i de fleste virksomhetene, men det er få årsverk dedikert til arbeidet.

De fleste respondentene i Trondheimsregionen svarer at de har integrert bærekraft som en del av virksomhetens strategi (83 %), hvilket i seg selv er et oppløftende funn. Imidlertid svarer kun 17 % at deres virksomhet dedikerer mer enn to årsverk til bærekraftsarbeidet, noe som kan indikere at næringslivet har en vei å gå når det gjelder praktisk gjennomføring av bærekraftsarbeidet.

Over halvparten rapporterer på bærekraft, men et få bruker anerkjente rammeverk. Over halvparten av virksomhetene i Trondheim rapporterer eksplisitt på bærekraft. Av disse er det 38 % som rapporterer i henhold til et anerkjent rammeverk. Omtrent en tredjedel av de som rapporter på bærekraft gjør dette i en integrert årsrapport.

Respondentene trekker frem både vissheten om at **virksomheten bidrar til å gjøre samfunnet mer bærekraftig** og det å **imøtekomme nye krav fra kunder og andre interessenter** som to hovedmotivasjoner for bærekraftsarbeidet. Samtidig viser undersøkelsen at interessenten med mest makt er kundene. Gitt dette er det interessant at ikke flere viser til utviklings- og vekstpotensiale som en viktigere motivasjonsfaktor.

Virksomhetene svarer at manglende kapasitet/ressurser er den største utfordringen, som mest sannsynlig har sammenheng med at 61% har dedikert færre enn 1 årsverk til bærekraftsarbeid. Da **manglende kompetanse/kunnskap** også er en utfordring flere virksomheter trekker frem, kan det tyde på at det er mangel på ressurser med riktig kompetanse.

Få har oversikt over klimarisiko og satt tallfestede mål.

I Trondheimsregionen har bare 34 % gjennomført klimarisikooanalyser for å kartlegge hvordan et endret klima vil påvirke virksomheten. 62 % har ikke satt konkrete, tallbaserte mål for utslippskutt. Manglende innsikt i klimarisiko og ikke tallfestede mål kan gjøre virksomheter mindre fokuserte og konkrete i sitt klimaarbeid. Dette kan også gjøre dem mindre forberedt på endringer som oppstår i overgangen til lavutslippssamfunnet og i verste fall svekke virksomhetens konkurransekraft.

Konsekvenser av EU-taksonomien er lite vurdert og analysert.

Over halvparten av virksomhetene svarer at de har kjennskap til EU-taksonomien (51 %), men mangler kunnskap om hva den innebærer. Kun 28 % svarer at de har god kontroll på hva EU-taksonomien er. Én av fem respondenter svarer at de ikke har hørt om EU-taksonomien. Gitt lav kjennskap til EU-taksonomien er det ikke overraskende at bare 34 % har kartlagt hvordan EU-taksonomien vil påvirke dem, og således kan svare på om deres aktiviteter kan defineres som bærekraftige eller ikke.

Få har kartlagt nye krav etter åpenhetsloven.

Til tross for at åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli i år er det kun 44 % som svarer at de har påbegynt tiltak for å sikre overholdelse, mens bare 15 % svarer at de ikke er berørt av kravene. Vi anbefaler alle som er omfattet av loven til å starte arbeidet med å kartlegge og vurdere risiko i egen leverandørkjede.

Løypemeldingen er en undersøkelse som gjennomføres i ulike regioner på tvers av Norge

16 % Region Nord

Næringsforeningene for Alta, Hammerfest, Tromsø, Bodø, Narvik, Vest-Lofoten, Øksnes og Rana

24 % Trondheim

15 % Nordvest

Næringsforeningene for Ålesund, Vestnes, Ulstein, Kristiansund og Nordmøre, og Sogn og Fjordane

14 % Bergen

17 % Stavanger

14 % Kristiansand

Vestnes Næringsforum

Ulstein Næringsforum

Hammerfest Næringsforening

Alta Næringsforening

Næringsforeningen i Tromsøregionen

Øksnes Næringslivsforening

Narvikregionen Næringsforening

Vest-Lofoten Næringsforening

Bodø Næringsforum

Ranaregionen Næringsforening

Næringsforeningen i Trondheimsregionen

Kristiansund og Nordmøre Næringsforum

Næringsforeningen i Ålesund-regionen

Sogn og Fjordane Næringsråd

Bergen Næringsråd

Næringsforeningen i Stavanger-regionen

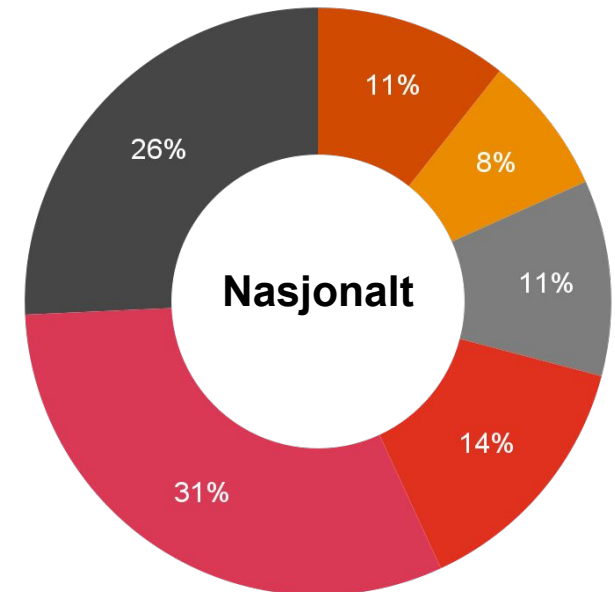
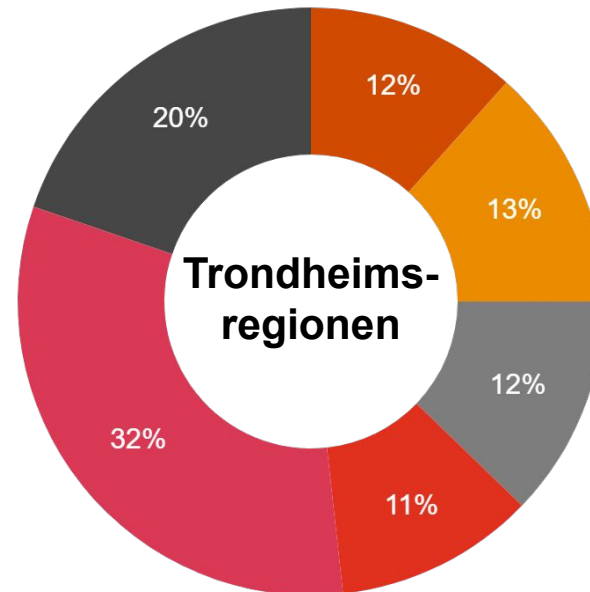
Næringsforeningen i Kristiansandsregionen

Undersøkelsen er besvart av et stort antall lokale virksomheter av ulik størrelse

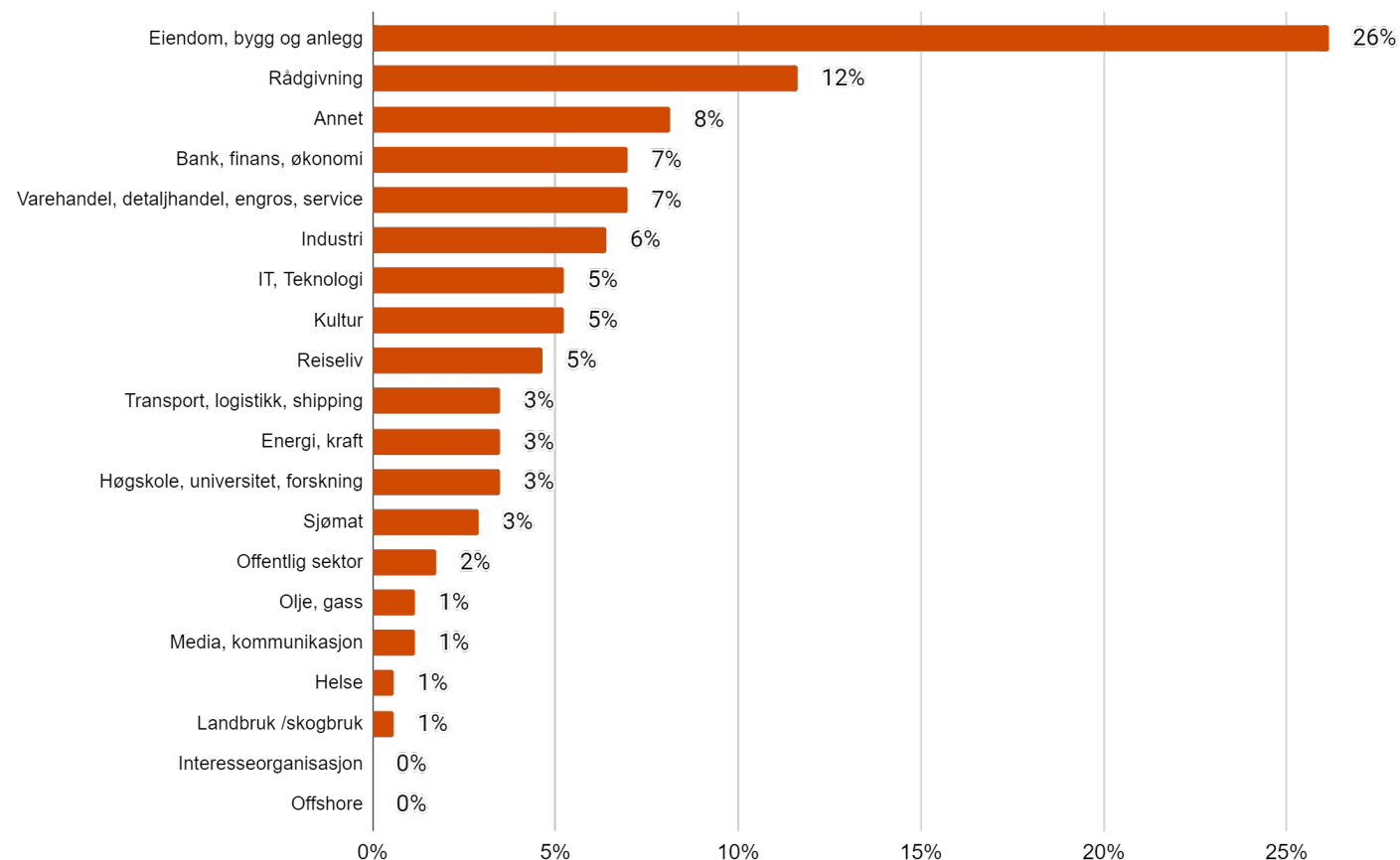
Utvalget er i stor grad representert av mindre virksomheter, under 100 ansatte, både nasjonalt og for Trondheimsregionen, men det er flere større virksomheter som har besvart undersøkelsen i vår region.

Det er hovedsakelig større virksomheter som treffes av EUs kommende bærekraftsdirektiv og andre lovkrav, og som dermed blir pålagt å rapportere på bærekraft fremover. Dette tilsier at mange respondenter fremdeles har mulighet til å posisjonere seg for fremtidige krav. En stor del av de mindre virksomhetene vil også treffes indirekte av lovkravene i nær fremtid ved at de inngår i verdikjeden hos større virksomheter.

Undersøkelsene har i hovedsak blitt besvart av ledere i virksomhetene. For Trondheimsregionen er over 40 % besvart av daglig leder selv.

Løypemeldingen er et resultat av tilbakemeldinger fra et bredt spekter av bransjer

Grafen viser fordelingen av antall virksomheter i ulike bransjer for Trondheimsregionen.

Eiendom-, bygg- og anleggsbransjen (EBA) er høyest representert i undersøkelsen, både nasjonalt og for Trondheimsregionen. EBA er en av de mest sentrale bransjene i det grønne skiftet, da energieffektivisering av bygg og bærekraftige verdikjeder i byggebransjen vil være store bidragsytere til reduserte klimagassutslipp.

Bransjen **rådgivning** er høyere representert for Trondheimsregionen enn i øvrige deler av landet. Sosial bærekraft er sentralt for denne bransjen, eksempelvis mangfold og inkludering, ansatteforhold og lokal verdiskaping. Andre områder hvor denne bransjen kan ha stor påvirkning er bærekraftsrådgivning til andre virksomheter.

Bransjer representert i undersøkelsen er utover dette relativt likt nasjonalt og for Trondheimsregionen.

02

Styring og ledelse av bærekraftsarbeidet

Store forskjeller i hvor ansvaret for bærekraftsarbeidet er plassert i virksomheten

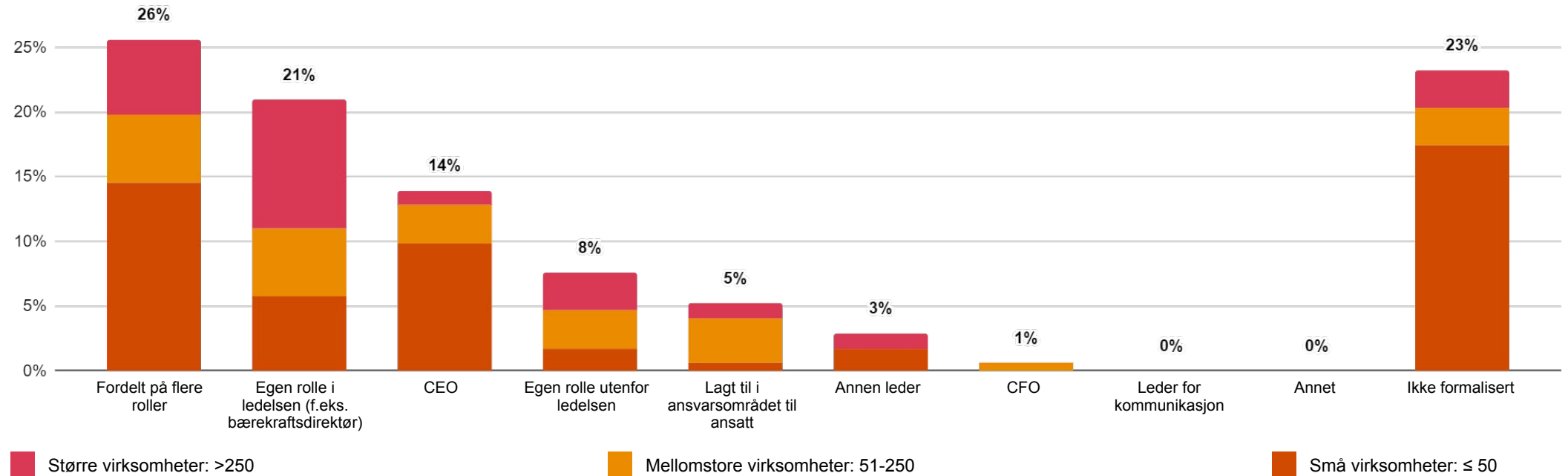
1 av 4

av virksomhetene har fordelt bærekraftsansvaret på flere roller, noe som kan medføre at arbeidet potensielt kan få mindre fokus enn hvis ansvaret er dedikert til en ansvarlig.

23 %

av virksomhetene har ikke formalisert ansvaret for bærekraftsarbeidet. Majoriteten av disse er små virksomheter.

Grafen viser hvem som har ansvaret for å lede og drive bærekraftsarbeidet i virksomheten

Flertallet oppgir at hele styret har et uttalt bærekraftsansvar

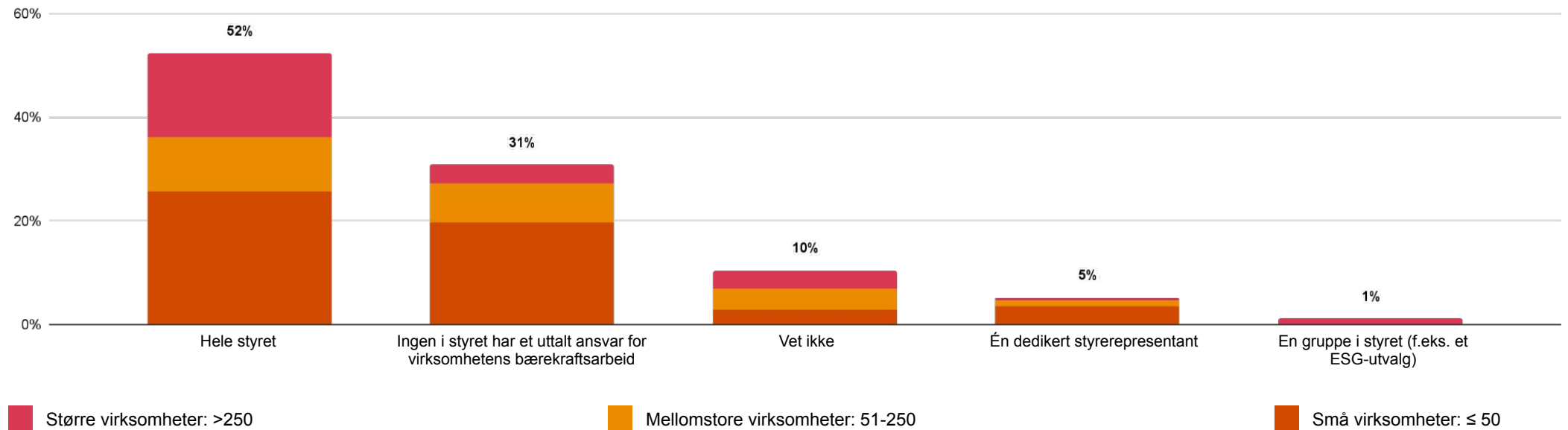
52 %

av respondentene oppgir at hele styret har ansvar for virksomhetens bærekraftsarbeid.

31 %

av respondentene oppgir at ingen i styret har et uttalt ansvar for virksomhetens bærekraftsarbeid.

Grafen viser hvem som har ansvaret for å lede og drive bærekraftsarbeidet i styret

Over halvparten av virksomhetene har dedikert færre enn ett årsverk til bærekraftsarbeidet

61 %

har dedikert færre enn ett årsverk til bærekraftsarbeidet.

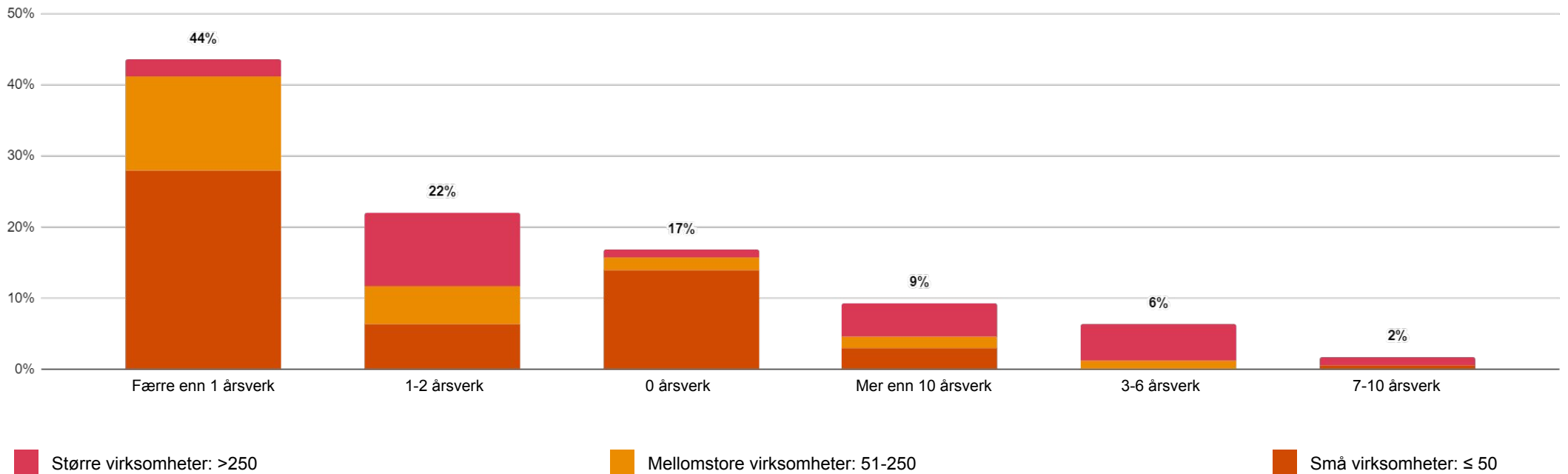
44 % av virksomhetene har dedikert færre enn ett årsverk, og 17 % av virksomhetene har dedikert null årsverk.

17 %

av virksomhetene har dedikert flere enn to årsverk til bærekraftsarbeidet.

9 % av virksomhetene har dedikert mer enn ti årsverk, 6 % av virksomhetene har dedikert 3–6 årsverk, og 2 % av virksomhetene har dedikert 7–10 årsverk.

Grafen viser hvor mange årsverk som dedikeres til bærekraftsarbeid i virksomheten

Bidraget til et bærekraftig samfunn og imøtekomme nye krav er hovedmotivasjonen for bærekraftsarbeidet

Respondentene ble spurt om hva som er hovedmotivasjonene for å gjøre virksomheten mer bærekraftig

12 kategorier, hvorav virksomhetene kunne velge inntil tre.

75 %

Vissheten om at virksomheten bidrar til å gjøre **samfunnet** mer bærekraftig

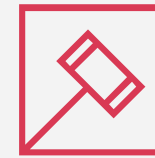
48 %

Imøtekomme nye **krav** fra kunder og andre interessenter

33 %

Bli en mer attraktiv arbeidsplass for eksisterende og nye ansatte

27 %

Imøtekomme nye **krav** fra myndigheter

Svært mange respondenter svarer at vissheten om at virksomheten bidrar til å gjøre samfunnet mer bærekraftig er en av hovedmotivasjonene for bærekraftsarbeidet. Funnene indikerer at bærekraftsarbeidet i mange virksomheter motiveres av å imøtekomme krav fra myndigheter, samt kunder og andre interessenter, og et ønske om å skape en mer attraktiv arbeidsplass for både eksisterende og nye ansatte. Bærekraftsarbeidet motiveres dermed i stor grad av krav og omdømme, og heller få svarer at nye inntektskilder og vekst er en hovedmotivasjon.

Det er store likhetstrekk mellom hva respondentene har svart i Trondheimsregionen og nasjonalt på spørsmålet.

Manglende kapasitet og kompetanse er den største utfordringen i bærekraftsarbeidet

Respondentene ble spurt om hva som er de største utfordringene med å gjøre virksomheten bærekraftig

12 kategorier, hvorav virksomhetene kunne velge inntil tre.

47 %

Manglende kapasitet/
ressurser

30 %

Manglende
kompetanse/
kunnskap

24 %

Bærekraftige
investeringer er
foreløpig ikke
økonomisk lønnsomt

24 %

Lite makt/påvirkning i
verdikjeden

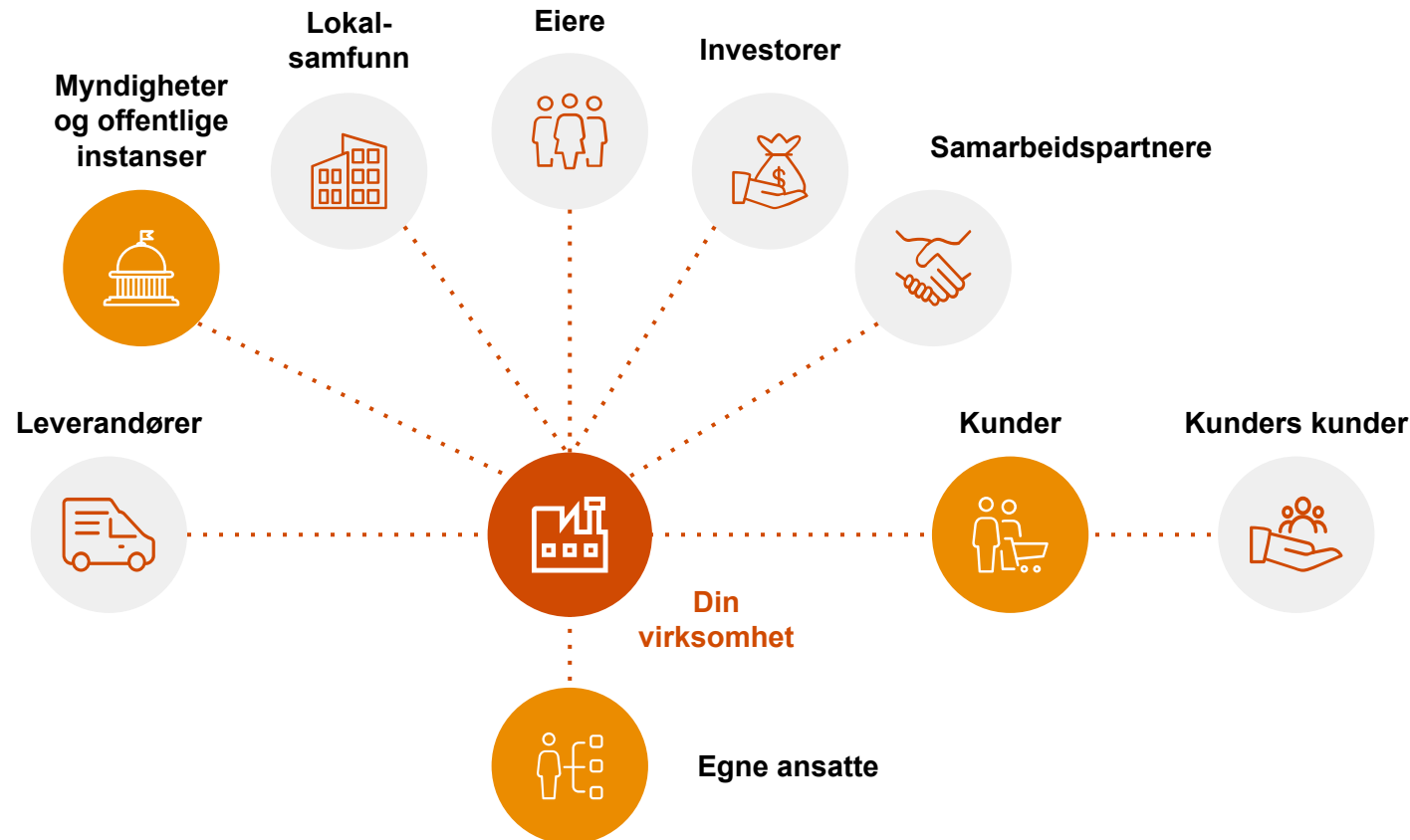
Svært mange respondenter svarer at manglende kapasitet og ressurser er den største utfordringen for bærekraftsarbeidet. Funnene viser at andre sentrale utfordringer er manglende kompetanse og kunnskap, at bærekraftige investeringer foreløpig ikke anses som økonomisk lønnsomt, samt manglende opplevd påvirkning i verdikjeden. Funnet om manglende kapasitet og kompetanse kan ses i sammenheng med at 61 % av respondentene har færre en ett årsverk dedikert til bærekraftsarbeidet. Dermed kan dette indikere et kompetanse- og kapasitetsgap innen bærekraft hos virksomhetene i undersøkelsen.

03

Påvirkning og regulering

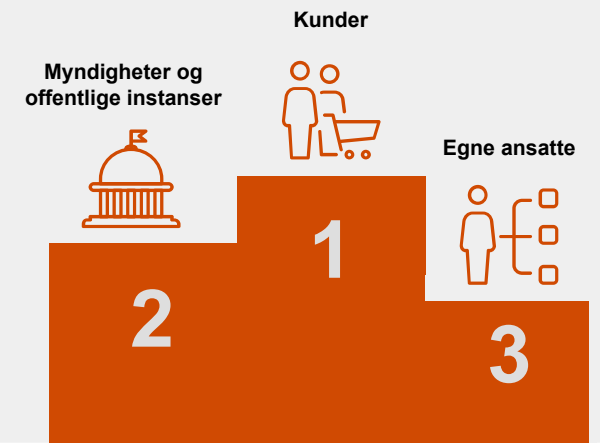
Flest mener at kunder har størst påvirkningskraft i verdikjeden

Oversikten viser hvilke interessenter som har størst påvirkningskraft i verdikjeden.

Mange respondenter svarer at det er *kundene* som har størst makt til å påvirke krav, forutsetninger og forventninger i verdikjeden. Dette er en viktig påminner om at virksomheter i sin rolle som kunde aktivt kan påvirke sin verdikjede gjennom å belønne virksomheter som prioriterer bærekraftige produkter og tjenester.

Dernest følger myndigheter og offentlige instanser, og egne ansatte. Disse funnene samsvarer med respondentens beskrivelse av hovedmotivasjon for bærekraftsarbeidet, der *krav fra eksterne aktører* fremheves av mange.

Åpenhetsloven skal sikre sosialt bærekraftige leverandørkjeder

44% 39%^{*nasjonalt}

av virksomhetene har påbegynt tiltak for å sikre overholdelse av kravene i åpenhetsloven.

83%

av virksomhetene med over 50 ansatte har påbegynt tiltak for å sikre overholdelse av kravene i åpenhetsloven.

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022 og stiller krav til åpenhet og ansvarlighet i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Loven skal bidra til at virksomheter arbeider for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester. Loven skal også sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer mulige bidrag til brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Loven gjelder alle norske virksomheter som ikke er definert som små foretak i regnskapsloven og som selger varer/tjenester i eller utenfor Norge, samt utenlandske foretak av samme størrelse, såfremt disse tilbyr varer/tjenester i Norge og er skattepliktige.

Virksomhetene som omfattes av loven plikter å:

1

Utføre aktsomhetsvurderinger

2

Redegjøre regelmessig for disse vurderingene

3

Gi informasjon til enhver som retter en skriftlig forespørsel om det

*Mindre virksomheter vil også kunne påvirkes av åpenhetsloven dersom de inngår som et ledd i verdikjeden til virksomheter som er omfattet av loven.

EU-taksonomien definerer kriterier for bærekraftige aktiviteter

Taksonomien er et system for klassifisering av økonomiske aktiviteter, som setter krav til hva som kan kalles miljømessig bærekraftig

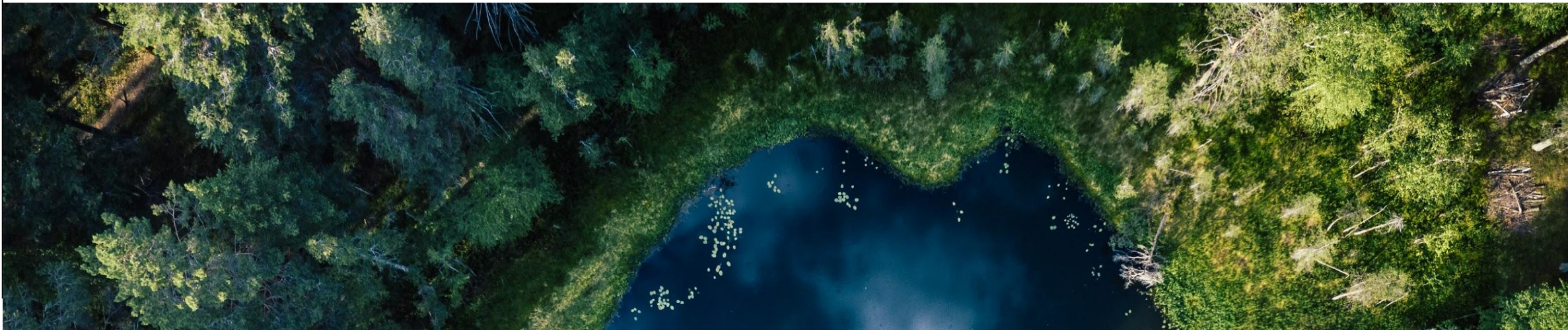
Første rettslige standard som definerer hva som er miljømessig bærekraftig

Binært klassifiseringssystem hvor kriteriene er basert på forskning.

Medfører ikke at noen aktiviteter blir forbudt, men for større virksomheter vil det medføre en rapporteringsplikt.

EU-taksonomien har utviklet kriterier for bærekraft for en rekke sektorer og aktiviteter

For å være bærekraftig, må en økonomisk aktivitet:

Bidra vesentlig til minst ett av de seks miljømålene

Ikke gjøre vesentlig skade på noen av de andre miljømålene

Etterleve **minimumskrav** knyttet til nærmere angitte sosiale standarder

De seks miljømålene definert i EU-taksonomien

1. Begrense klimaendringene gjennom begrensning av klimautslipp
2. Klimatilpasning
3. Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og havressurser
4. Omstilling til en sirkulær økonomi
5. Forebygge og bekjempe forurensning
6. Beskyttelse og gjenopprettelse av biologisk mangfold og økosystemer

Bransjer med kriterier for miljømål 1 og 2

1. Skogbruk

2. Miljøvern- og gjenopprettelsesaktivitet

3. Industri

4. Energi

5. Vannforsyning, avløp og renovasjon

6. Transport

7. Bygg og eiendom

8. IKT

9. Profesjonell, vitenskapelig og teknisk aktivitet

Bransjer med kriterier kun for miljømål 2

10. Finans, bank og forsikring

11. Utdanning

12. Helse og sosialt arbeid

13. Kunst, underholdning og rekreasjon

Dekker aktiviteter som står for ca 80% av utslippene i EU

Mange er usikre på hva EU-taksonomien er og hva den innebærer for selskapet

Trondheimsregionen

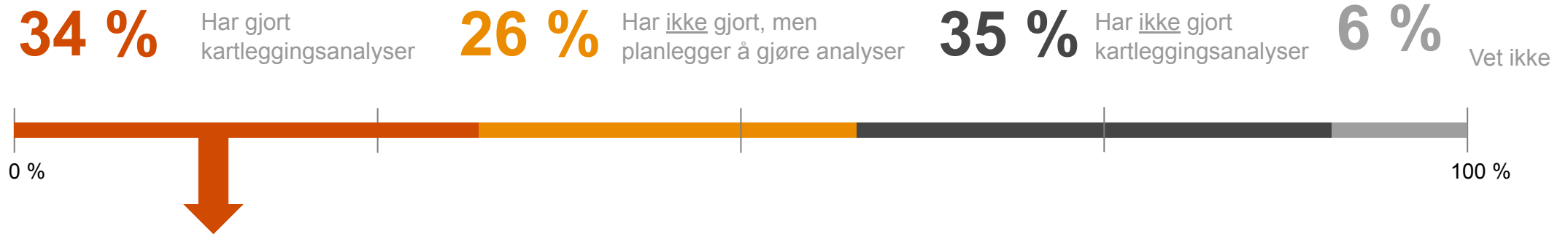
Nasjonalt

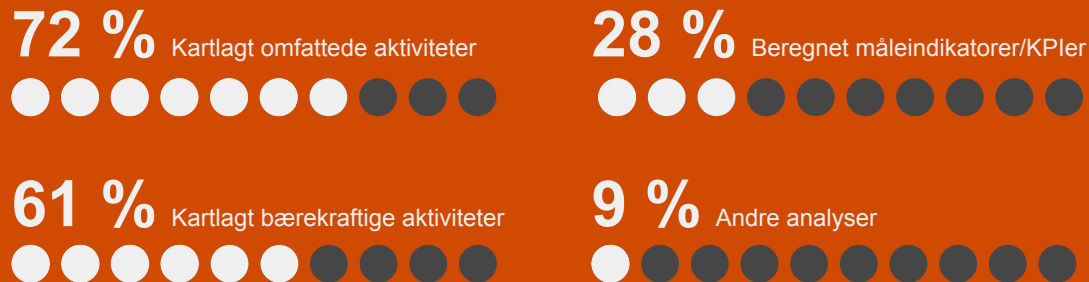
Funnene viser at et mindretall av selskapene, både regionalt og nasjonalt, har god kontroll på hva EU-taksonomien vil innebære for egen virksomhet. Majoriteten vil ikke omfattes direkte av rapporteringskravene, men mange vil måtte forholde seg til taksonomien indirekte, eksempelvis gjennom krav fra kunder som må rapportere. Virksomheters tilgang til, og kostnad på, kapital vil også påvirkes gjennom rapporteringskrav som treffer finansnæringen. Funnene indikerer et kompetansegap vedrørende internasjonale krav, der kravene vil være svært omfattende for dem det gjelder, og følgelig anbefales virksomheter å starte kartleggingen av hva innføring av EU-taksonomien vil bety for dem.

Få har gjennomført konkrete analyser for å kartlegge hvordan EU-taksonomien vil påvirke virksomheten

Trondheimsregionen

Blant respondentene som har gjort kartleggingsanalyser svarer de at følgende analyser er gjennomført:

Blant virksomhetene som svarer at de har gjort analyser knyttet til hvordan EU-taksonomien vil påvirke virksomheten har flest kartlagt "eligibility"; i hvilken grad virksomhetens aktiviteter er omfattet av EU-taksonomien. Virksomhetene i undersøkelsen blir ikke omfattet av rapporteringskrav knyttet til EU-taksonomien før tidligst regnskapsåret 2023. Dette kan være medvirkende til at relativt få har kartlagt "alignment"; i hvilken grad deres aktiviteter tilfredsstiller kriteriene til bærekraftige aktiviteter i EU-taksonomien. Vi ser den samme trenden nasjonalt.

Respondentene kunne velge flere alternativer, for eksempel at de har kartlagt både omfattede og bærekraftige aktiviteter.

04 Bærekrafts- rapportering

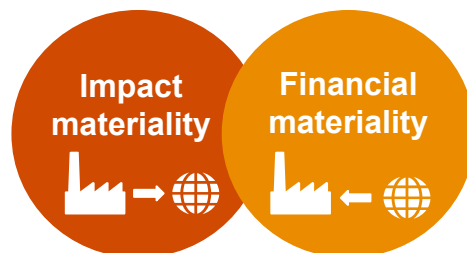

Mange viser til strukturert bærekraftsarbeid, men få har gjennomført vesentlighetsanalyse

Vesentlighetsanalyser anvendes til å identifisere, prioritere og synliggjøre hvilke bærekraftstema som er viktigst for virksomheten.

Virksomheter anbefales å ta utgangspunkt i **dobbel vesentlighet** når vesentlighet vurderes, enten om det er for å definere strategiske fokusområder eller for rapportering. Det innebærer å vurdere og kommunisere hvordan ulike bærekraftstema påvirker virksomheten (financial materiality), samt hvordan virksomheten påvirker mennesker og miljøet forøvrig (impact materiality).

- **Impact Materiality** - Virksomhetens potensielle påvirkning på omverdenen. Dette inkluderer både påvirkning direkte forårsaket av virksomheten, og påvirkning som den har eller kan ha i hele sin verdikjede.
- **Financial Materiality** - Den potensielle finansielle påvirkningen på virksomheten fra omverdenen. Dette inkluderer reell eller potensiell risiko eller muligheter som kan påvirke fremtidige kontantstrømmer og dermed verdien av virksomheten.

75 % **74 %** * Nasjonalt

sier de jobber strukturert med bærekraft. Det kan omfatte aktiv prioritering av bærekraftsmålene, oppfølging, måling og rapportering.

Samtidig svarer 83 % i Trondheims-regionen at de har bærekraft som en integrert del av sin strategi.

45 % **42 %** * Nasjonalt

har gjennomført en vesentlighets-analyse med hensikt å kartlegge hvilke bærekraftstema virksomheten skal fokusere på.

Få har stilt formaliserte ESG-krav til sine leverandører

41 % **38 %** *nasjonalt

har stilt formaliserte ESG-krav til deres leverandører knyttet til ESG. Andelen som har stilt formaliserte ESG-krav er høyere for virksomheter i Trondheimsregionen med flere enn 50 ansatte, og er på 53 %.

Hva er ESG?

Vi forstår bærekraftsarbeid i tråd med ESG-begrepet, og da favner bærekraftsarbeid miljø/klima, sosiale forhold og virksomhetsstyring (*Environmental, Social, and Governance*).

E-en i ESG handler om hvordan selskaper forholder seg til og påvirker ytre miljø og lokale økosystemer, for eksempel gjennom klimagassutslipp, håndtering av vann og avfall, naturforringelse o.l.

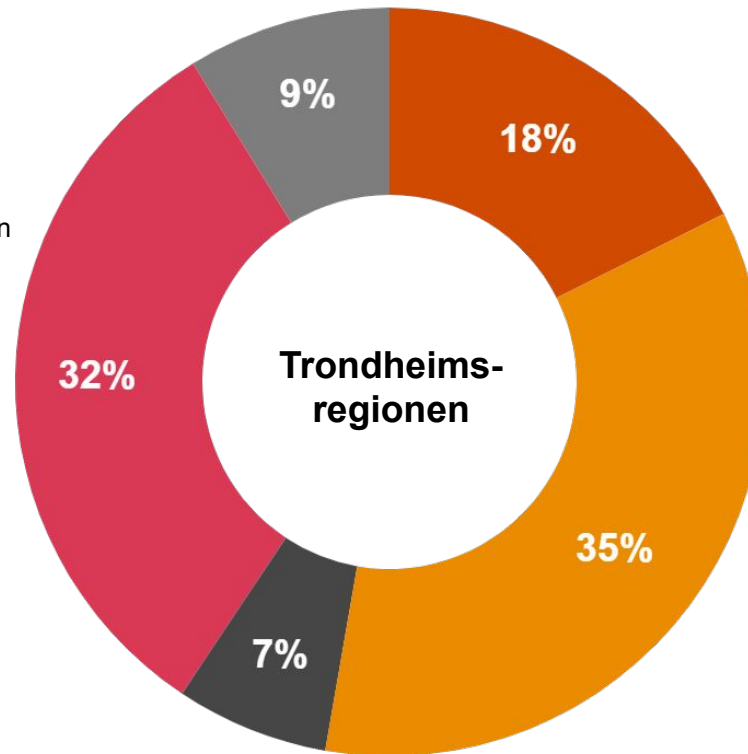
S-en i ESG handler om selskapets forhold til sine ansatte, leverandører, kunder og samfunnet overordnet, for eksempel gjennom mangfold, likestilling og inkludering, datavern og sikkerhet, lokal verdiskaping, o.l.

G-en i ESG omhandler selskapsstyring inkludert interne prosesser, prosedyrer og retningslinjer rundt forhold som styrets sammensetning, forretningsetikk, lønnsordninger, o.l.

Flertallet rapporterer i årsrapport eller bærekraftsrapport

- Årsrapport
- Integrert årsrapport
- Mor- eller datterselskap sin rapportering
- Egen bærekraftsrapport
- Annet, f.eks på virksomheten sin nettside

Grafen viser fordelingen av hvor virksomhetene i Trondheimsregionen rapporterer på bærekraft.

Funnene indikerer at 53 % av virksomhetene i undersøkelsen rapporterer på bærekraft. Nasjonalt er denne andelen 51 %.

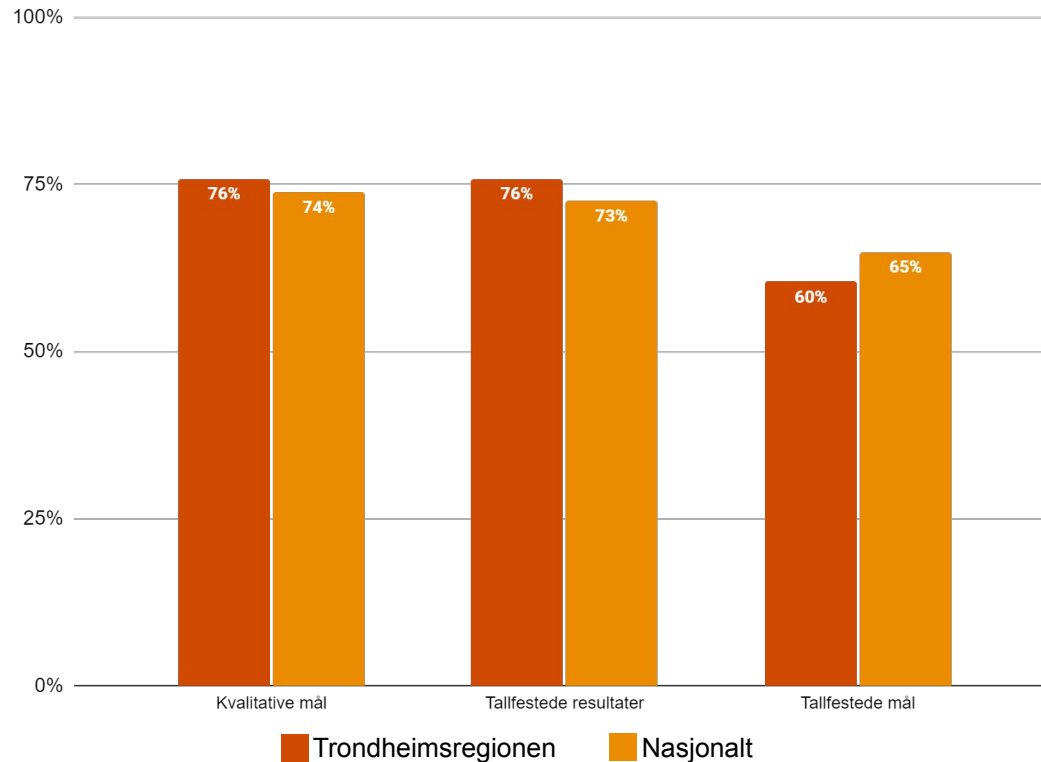
Blant virksomhetene som rapporterer på bærekraft, er det 35 % som svarer at de rapporterer i en integrert årsrapport. En integrert rapport henviser til en helhetlig og konsis beskrivelse av hvordan selskapet skaper verdier for sine interessenter i kontekst av sine omgivelser med tanke på kommersielle, sosiale og miljømessige betingelser. Sammenlignet med nasjonale svar (27 %) er det betydelig flere i Trondheimsregionen som svarer at selskapet rapporterer i en integrert årsrapport. Det er også mange som har en egen separat bærekraftsrapport, og her ligger man på det nasjonale gjennomsnittet (32 %).

I årene fremover vil det komme nye krav gjennom EUs bærekraftsdirektiv som gjør at stadig flere virksomheter vil bli omfattet av utvidede rapporteringskrav, og rapporteringen skal publiseres som en del av styrets årsberetning.

Flertallet av dem som rapporterer på bærekraft inkluderer mål og resultater

Bærekraftsrapportering inkluderer et eller flere:

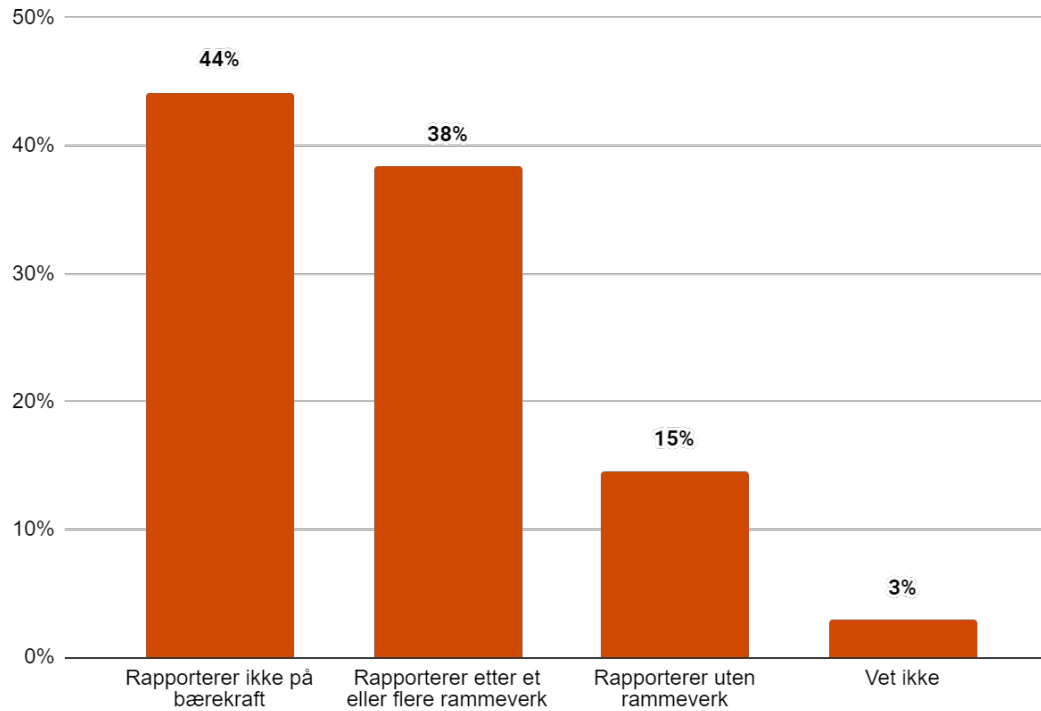
71 % spesifiserer egne mål og resultater i bærekraftsrapporteringen

Fullstendig bærekraftsrapportering fordrer at både mål og resultater fremkommer på tallfestet format (kvantitativt), og funnene indikerer at stadig flere inkluderer dette i sin rapportering. Konkret og målbar informasjon om selskapets bærekraftsarbeid bidrar til økt innsikt i virksomhetens forpliktelser og fremdrift.

Global Reporting Initiative (GRI) er et internasjonalt rapporteringsrammeverk for helhetlig bærekraft som har bred anvendelse både i Norge og utland. Rapportering i henhold til GRI krever at virksomheten rapporterer på sin påvirkning på omverden knyttet til sine vesentlige tema, herunder hvordan virksomheten håndterer de vesentlige temaene og hvordan virksomheten måler og følger opp utviklingen.

Kun rundt fire av ti rapporterer på bærekraft i henhold til et rammeverk

Grafen viser om virksomhetene i Trondheimsregionen rapporterer på bærekraft og om de følger et eller flere rammeverk

Kun 38 % av de som rapporterer på bærekraft, rapporterer i henhold til internasjonale standarder eller rammeverk.

Bærekraftsrapportering er per i dag i stor grad frivillig, men det er flere krav og regelverksendringer som vil gjøre rapportering obligatorisk i de kommende årene. Det nye Bærekraftsdirektivet (CSRD) ble endelig vedtatt i Rådet 28. november. I første omgang vil Bærekraftsdirektivet omfatte børsnoterte virksomheter og banker, forsikringsselskaper og kredittforetak som har minst 500 ansatte, og som har omsetning over 320 MNOK eller balanse over 160 MNOK. Allerede året etter gjelder Bærekraftsdirektivet for samtlige store foretak – uavhengig av om de er børsnotert eller ikke – dersom de overstiger minst to av tre krav knyttet til antall ansatte (250), omsetning (320 MNOK) og balanse (160 MNOK).

Per i dag er det stor variasjon i hvordan virksomheter rapporterer på bærekraft, og følgelig er det vanskelig for lesere av bærekraftsinformasjon å sammenligne på tvers av virksomheter og bransjer. I lys av kommende krav og behov for åpenhet rundt virksomheters påvirkning og bærekraftsarbeid, anbefales alle virksomheter å følge relevante rapporteringsstandards, og opplyse om hvilke standarder som er brukt i rapporteringen.

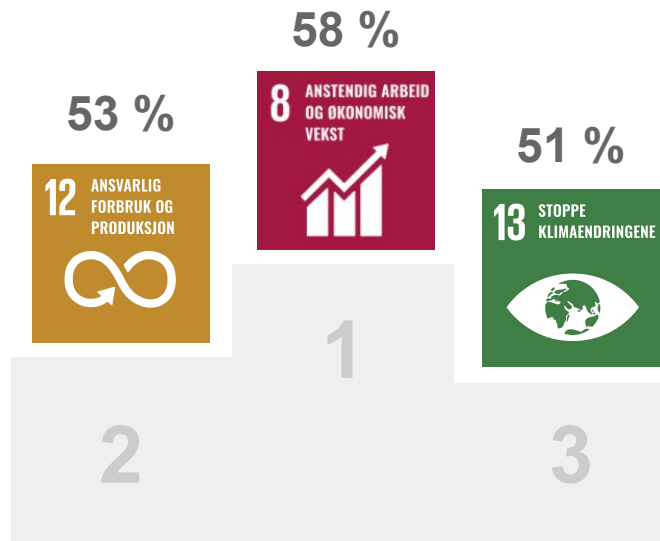

FNs bærekraftsmål

66 % av respondentene i Trondheimsregionen svarte at virksomheten aktivt har prioritert hvilke bærekraftsmål de skal fokusere på.

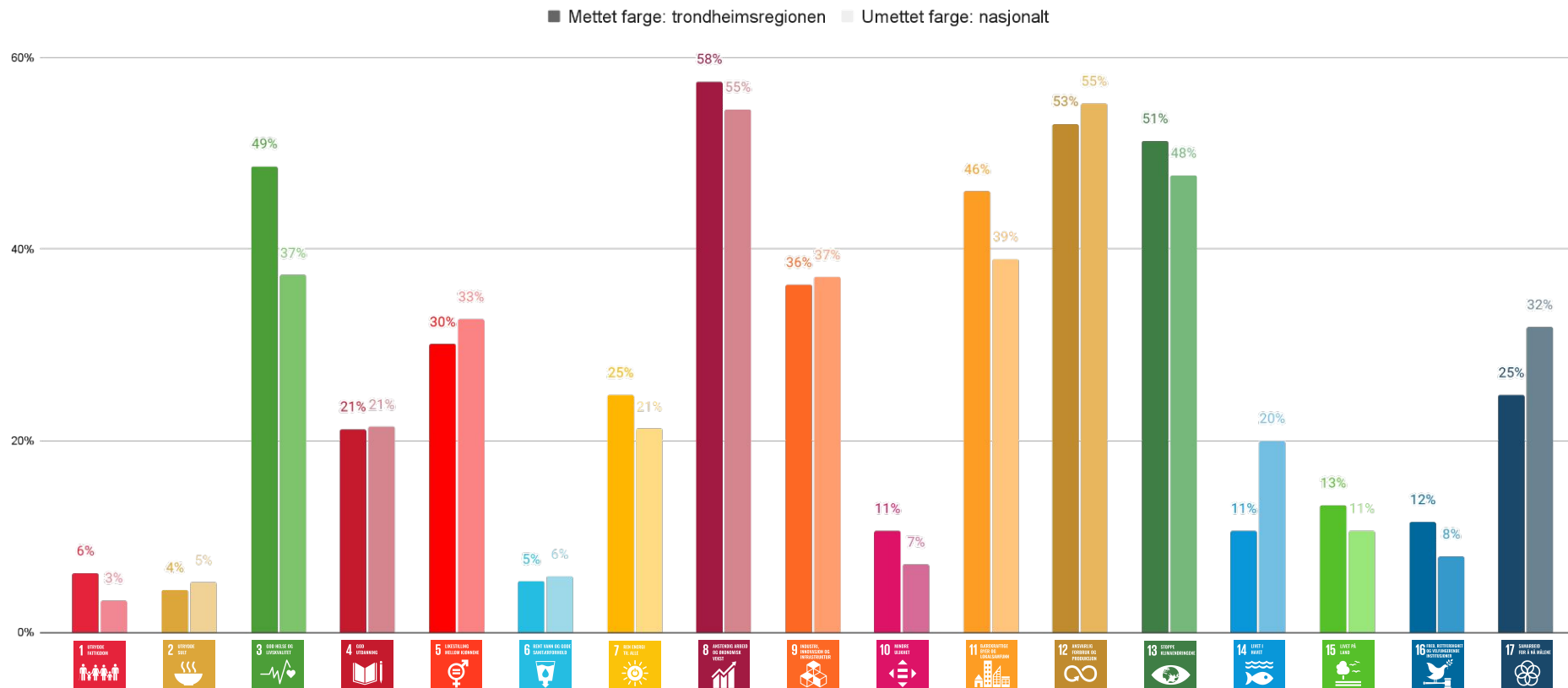
Med prioritert menes at virksomheten har gjort en bevisst evaluering av hvilke bærekraftsmål som er viktigst for interessenter og/eller at virksomheten kan ha stor påvirkning innen disse bærekraftsmålene.

Illustrasjonen viser hvilke bærekraftsmål som flest har prioritert. Nytt for i år er at *Anstendig arbeid og økonomisk vekst* havner pallen.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Målene ble laget på en demokratisk måte gjennom innspill fra land over hele verden og nesten ti millioner mennesker fikk sagt sin mening gjennom en spørreundersøkelse.

Likheter i prioritering av FNs bærekraftsmål lokalt og nasjonalt

Virksomhetene kunne velge blant FNs 17 bærekraftsmål

Nasjonalt er bærekraftsmålene som flest virksomheter har prioritert *Ansvarlig forbruk og produksjon*, *Anstendig arbeid og økonomisk vekst*, samt *Stoppe klimaendringene*. Disse omfatter tematikk som gjør seg gjeldende i de fleste bransjer. Samlet utgjør FNs bærekraftsmål en omfattende og kompleks agenda, og følgelig oppfordres virksomheter til å prioritere hvilke mål som er deres hovedfokus. Trondheimsregionen skiller seg i størst grad fra de nasjonale tallene ved en høyere prioritering av *god helse og livskvalitet*.

Kort beskrivelse av et utvalg internasjonale standarder og rammeverk

OECD Guidelines er anbefalinger, utarbeidet av regjeringer, for å sikre ansvarlig forretningsatferd blant foretakene som opererer i de tilsluttende landene.

GRI Standards er en ledende global standard for bærekraftsrapportering som inneholder et sett med prinsipper, krav og anbefalinger for bærekraftsrapportering. GRI legger vekt på faktisk og potensiell påvirkning virksomheten har når vesentlighetsvurderingen gjennomføres.

Carbon Disclosure Project er en ideell organisasjon som har utviklet en global standard for rapportering av miljø- og klimapåvirkning, både for virksomheter, byer og regioner.

UN Global Compact er et prinsippbasert rammeverk for organisasjoner som ønsker å bidra til en forsvarlig og bærekraftig bedriftspraksis. Prinsippene bygger på FNs menneskerettigheter, fundamentale prinsipper for arbeidslivet, miljø og korrupsjon.

TCFD er et globalt rammeverk for å rapportere på klimarisiko. Formålet er å kvantifisere finansiell risiko- og muligheter knyttet til klimaendringene og overgangen til et lavutslippssamfunn.

Greenhouse Gas Protocol er en globalt anerkjent regnskapsstandard for klimaregnskap og utgjør et rammeverk for å måle og håndtere utslipp av klimagasser både innen privat og offentlig sektor. Klimagassutslipp deles inn i tre scope avhengig av om de er direkte eller indirekte relatert til egen drift (Scope 1-2) eller indirekte utslipp fra verdikjeden (Scope 3).

Sustainability Accounting Standards Board er et bærekraftsrammeverk som setter standarder for hvilken bærekraftsinformasjon virksomheter skal offentliggjøre. Hensikten er å gi investorer sammenlignbar ikke-finansiell informasjon om virksomhetene.

Kort beskrivelse av andre utvalgte standarder og rammeverk

Miljøfyrtårn er sertifisering på miljøstyring/miljøledelse ved et eller flere kontorer som hjelper virksomheter med å få oversikt over deres positive og negative miljøeffekter, samt identifisere hvor virksomhetene bør rette sin miljøinnsats for å oppnå de største forbedringene.

ISO 9001 er et kvalitetsledelsessystem med formål å forbedre virksomheter sin evne til å konsistent levere produkter og tjenester som oppfyller kundenes, samt pålagte og lovbestemte, krav.

ISO 14001 er en internasjonal standard for miljøledelsessystemer som brukes over hele verden. Miljøsertifisering som skal hjelpe virksomheter med å redusere sin belastning på miljøet.

Etisk Handel Norge er et nettverk som fremmer etiske prinsipper innenfor handel, fra produksjon til forbruk. Retningslinjene for etisk handel baserer seg på internasjonale konvensjoner som FN og ILO.

ISO 26000 er en internasjonal standard for samfunnsansvar som gir veiledning for hvordan virksomheter kan opptre sosialt ansvarlig i tråd med krav fra samfunnet.

05 Klimafotavtrykk og klimarisiko

Rundt halvparten av selskapene rapporterer på klimapåvirkning

Blant selskapene som svarer at de har utarbeidet klimaregnskap har 83 % kartlagt de direkte utslippene (scope 1), mens 73 % har inkludert utslipp fra scope 2 fra produksjon av innkjøpt energi.

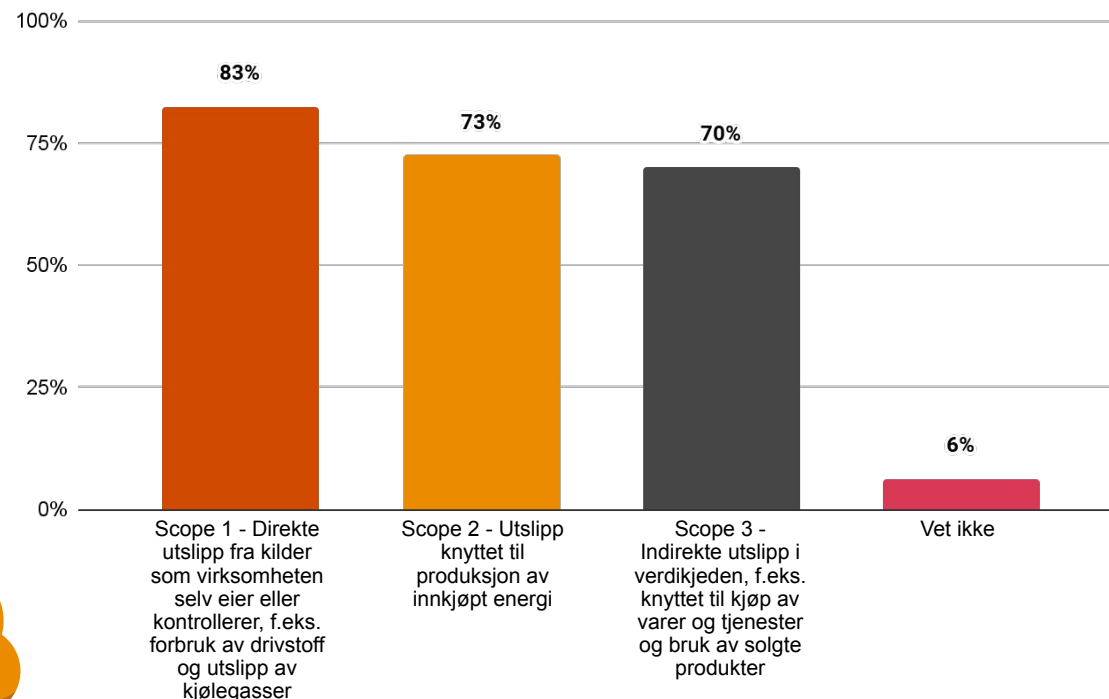
Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollen) er beste praksis-standard for rapportering av klimagassutslipp. For å rapportere i henhold til GHG-protokollen må virksomheten minimum inkludere utslipp i Scope 1 og Scope 2. Dagens utkast til fremtidig lovverk for bærekraftsrapportering inneholder også krav til at virksomheter må vurdere sin indirekte klimapåvirkning i verdikjeden (Scope 3), og rapportere på denne, dersom den er vesentlig.

Scope 3 er den mest omfattende å rapportere på, ettersom den omfatter både utslipp knyttet til innkjøpte varer og tjenester, og utslipp knyttet til solgte produkter og investeringer. I undersøkelsen oppgir 70 % av de som har utarbeidet klimaregnskap at de rapporterer på scope 3, men det er usikkert hvor bredt denne rapporteringen favner, og hvilke utslipp som er inkludert.

47 %

Har utarbeidet **klimaregnskap** som viser virksomhetens klimagassutslipp

Av de som har utarbeidet klimaregnskap inkluderes følgende utslipp:

Respondentene kunne velge flere alternativer, for eksempel at de har inkludert både scope 1 og 2.

Flertallet jobber aktivt for å kutte klimagassutslipp, men manglende tallfesting gjør det krevende å vurdere resultater

67 % svarer at deres virksomhet jobber aktivt for å kutte utslipp, men halvparten av disse har ikke satt tallbaserte mål for hvor mye de skal kutte. Konkretisering av slike mål, og handlingsplaner for hvordan målene skal nås, er sentrale deler av en virksomhets klimastrategi. Ettersom klimakutt i næringslivet er nødvendig for at Parisavtalen skal innfris, blir slike mål og handlingsplaner en del av den pålagte rapporteringen i det kommende Bærekraftsdirektivet (CSRD).

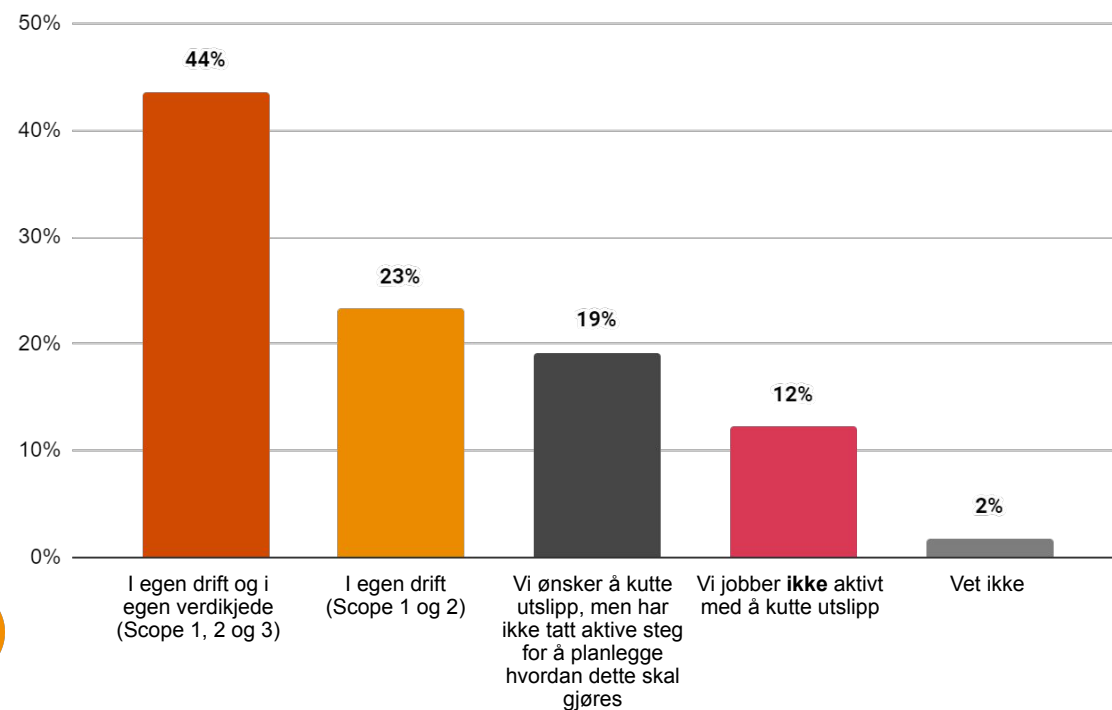
De virksomhetene som klarer å sette egne mål, gjennomføre tiltak og vise til faktiske utslippskutt vil være mest konkurransedyktige i et samfunn hvor det forventes at virksomheter bidrar til det grønne skiftet.

62 %

har ikke satt konkrete, tallbaserte mål for utslippskutt.

Hvor jobber virksomheten aktivt med å kutte utslipp?

Grafen viser fordelingen av om, og i så fall hvor, virksomhetene jobber aktivt for å kutte utslipp i Trondheimsregionen.

Få kompensere egne klimagassutslipp

78 %

kjøper ikke klimakreditter/

frivillige klimakvoter. Det nasjonale tallet er 79 %.

Av de som ikke kjøper klimakreditter er det kun 4 % i Trondheimsregionen som planlegger å gjøre det i fremtiden.

Klimakreditter og klimanøytralitet

En klimakreditt, noen ganger kalt karbonkreditt eller frivillig klimakvote, representerer ett tonn CO₂-ekvivalenter redusert, unngått eller fanget. Klimakreditter utstedes etter at effekten av et prosjekt er dokumentert og verifisert av en tredjepart. Deretter kan kredittene kjøpes av virksomheter som ønsker å kompensere for eget utslipp eller bidra til klimafinansiering.

I rapporten "Jakten på klimanøytralitet og ansvarlig bruk av klimakreditter" definerer Miljøstiftelsen ZERO og PwC ulike begreper knyttet til disse konseptene. For at en virksomhet skal kunne omtale seg som klimanøytral skal de ikke ha en netto negativ klimaeffekt. Det vil si at utslipp av klimagasser nøytraliseres ved å fjerne en tilsvarende mengde karbon fra atmosfæren. I rapporten etableres det også en trafikklysmoell som spesifiserer hvilke typer klimakreditter som kan brukes for å oppnå klimanøytralitet.

Modellen er basert på tre grunnleggende forutsetninger:

- Selskapene må etablere en helhetlig klimastrategi og sette klimamål i tråd med Parisavtalen som omfatter alle vesentlige utslipp i Scope 1, 2 og 3
- Klimanøytralitet i Scope 1 og 2 kan oppnås ved kreditter fra prosjekter som fjerner utslipp fra atmosfæren, og i Scope 3 med skogprosjekter som sikrer unngått avskoging
- Kjøp av andre kreditter som realiserer utslippskutt eller bidrar til unngåtte utslipp kan regnes som bidrag til klimafinansiering men kan ikke godskrives mot selskapenes mål om klimanøytralitet.

Få har gjort klimarisikoanalyser

34 %

har gjort analyser av hvordan klimaendringer, klimapolitikk og overgang til et lavutslippssamfunn vil kunne påvirke virksomheten, kvalitativt eller kvantitativt.

Til sammenligning er det nasjonalt kun **28 % som kan vise til tilsvarende gjennomførte analyser.**

Klimarisiko

handler både om hvordan de fysiske konsekvensene av klimaendringer vil påvirke natur og samfunn, og hva overgangen til et samfunn med netto nullutslipp vil innebære av risiko og muligheter for virksomheten.

Fysisk risiko

Risiko knyttet til akutte klimaendringer som for eksempel tørke og ekstremnedbør, **eller varige klimaendringer** som påvirker omgivelsene til virksomheten og dens verdikjede slik at grunnlaget for å drive næring endres eller ikke lenger er til stede.

Overgangsrisiko

Risiko og muligheter knyttet til for eksempel strengere klimakrav, ny teknologi, markedsendringer og risiko for tapt omdømme som kan gi endring i etterspørselen etter produkter og tjenester.

TCFD er et globalt rammeverk for å rapportere på klimarisiko. Formålet er å kvantifisere finansiell risiko og muligheter knyttet til klimaendringene og overgangen til et lavutslippssamfunn. Rapportering inkluderer strategi, virksomhetsstyring, risikostyring, mål og resultater.

06 Relevante kilder til mer informasjon

PwC har utarbeidet ulike rapporter og verktøy

PwC rådgir virksomheter slik at de kan ta en helhetlig og strategisk tilnærming til bærekraft, og dermed bidra til å gjøre en forskjell både i sin virksomhet og samfunnet som helhet. Et utvalg av våre rapporter og verktøy:

Kartlegging av kjøp av frivillige klimakreditter

Kartlegging av kompetanseområder som skal bidra til grønn omstilling i olje- og gasssektoren

Kartlegging av konkrete tiltak og virkemidler for finansnæringen

Klimaregnskap for Skift

Kartlegging av muligheter og utfordringer som norsk fornybarnæring står ovenfor

Analyse av kvaliteten på klimaregnskapet til de 100 største virksomhetene i Norge

Analyse av kvaliteten på klimaregnskapet til de 50 største virksomhetene på Vestlandet

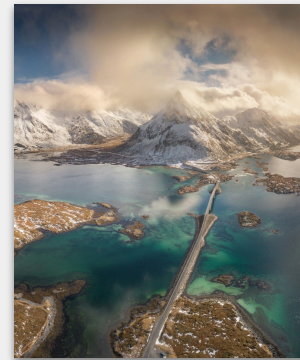

PwCs taksonomiverktøy

Kartlegging av hva anleggsbransjen kan gjøre for å forberede seg på grønn omstilling

PwC har utarbeidet *Løypemelding* for flere regioner

Kontakt oss gjerne!

Ragnhild Dahle Heen

Director

+47 952 61 440

ragnhild.dahle.heen@pwc.com

Rune Kenneth S. Lædre

Partner

+47 952 61 376

rune.kenneth.s.laendre@pwc.com

Stian Gårdsvoll

Partner

+47 952 61 402

stian.gaardsvoll@pwc.com

Heidi Elisabeth Larsen

Senior Associate

+47 993 25 123

heidi.e.larsen@pwc.com

Haley Vongraven-Dyrstad

Associate

+47 482 53 399

haley.vongraven-dyrstad@pwc.com

Johanne Sophie Geisler

Associate

+47 480 39 493

johanne.geisler@pwc.com

